

Sherlock

czyli badanie losów absolwentów metodą projektów śledczych
opis modelu

Model testowanej innowacji.

Tytuł:

Sherlock, czyli badanie losów absolwentów metodą projektów śledczych

Grant „Sherlock...” to innowacja testowana przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych KOMES ze Szczecina.

PROBLEM NA KTÓRY ODPOWIADA INNOWACJA

W ramach testowanego pomysłu postanowiliśmy przybliżyć funkcjonowanie rynku pracy młodzieży ponadgimnazjalnej oraz studentom. Naszym zdaniem klasyczne lekcje przedsiębiorczości nie zawsze w pełni spełniają swoją rolę jako narzędzia do pokazania młodzieży realiów funkcjonowania rynku pracy. W analizie przed tworzeniem pomysłu na innowację wyszliśmy z przekonania, iż w systemie nauczania przedsiębiorczości brakuje praktyki oraz zetknięcia się z realnymi oczekiwaniami rynku pracy oraz pracodawców. Oceniliśmy, iż **niedostatecznie kształtowane są** u uczniów takie umiejętności jak **praca zespołowa, umiejętność odkrywania własnych, unikalnych wniosków oraz umiejętności metaanalizy rzeczywistości i docierania do nieszablonowych źródeł ważnych informacji.**

Przed rekrutacją uczestników (uczniów i studentów) do naszej innowacji przeprowadziliśmy seminarium projektowe dla 12 specjalistów takich jak nauczyciele, wykładowcy akademicki, pracownicy młodzieżowi, prawnicy i specjaliści z innych dziedzin.

Wskazali oni na szereg innych problemów z jakimi wiąże się nauczanie przedsiębiorczości oraz wdrażanie młodych osób na rynek pracy. Były to głównie takie obserwacje jak:

- Zbyt wczesne wprowadzenie nauczania przedsiębiorczości (1 klasa szkoły ponadgimnazjalnej).
- Brak wiedzy uczniów, a więc i konkretnych oczekiwań względem nauczania przedsiębiorczości oraz potrzeb dotyczących rynku pracy.
- Zbyt mało praktyki w szkole.
- Więcej pracy zespołowej.
- Brak znajomości realiów rynku pracy.

- Zbyt wysokie oczekiwania płacowe po ukończeniu edukacji.
- Brak doświadczenia i kompetencji oczekiwanych przez pracodawców u absolwentów.
- Roszczeniowe nastawienie itp.

Celem naszej innowacji było zniwelowanie niektórych z tych problemów.

Innowacja skupiała się na przeprowadzeniu przez 3-4 osobowe grupki uczniów i studentów własnych mini projektów śledczych ukierunkowanych na poznanie losów absolwentów na rynku pracy oraz potrzeb pracodawców. Co ważne uczestnicy sami układali plan swoich śledztw, dzielili się zadaniami oraz ustalali jaki temat i jakimi metodami chcą „śledzić”. Po około 2 miesięcznych śledztwach każda grupa przygotowała raport ze swoich śledztw oraz podzieliła się refleksjami na temat pracy zespołowej oraz zdobytych umiejętności i wiedzy.

ELEMENTY Z KTÓRYCH SKŁADAŁA SIĘ INNOWACJA.

W ramach testowania innowacji zaplanowano kilka ważnych punktów zarówno dla samych uczestników jak i specjalistów z nimi pracujących. Najważniejsze elementy w kolejności chronologicznej to:

1. Rekrutacja specjalistów z zakresu pracy z młodzieżą oraz osób zainteresowanych rynkiem pracy do udziału w seminarium wstępnym.
2. Organizacja 6 godzinnego seminarium projektu dla 12 specjalistów głównie nauczycieli, nauczycieli akademickich, pracowników młodzieżowych, prawników, doradców zawodowych, pracodawców, informatyków i innych. Podpisanie deklaracji współpracy z osobami najbardziej zainteresowanymi projektem.
3. Pomoc specjalistów z seminarium w rekrutacji młodzieży zainteresowanej projektem.
4. Dopracowanie innowacji. Dopracowanie regulaminu konkursu detektywistycznego z dziedziny nauki przedsiębiorczości oraz zasad otrzymania nagrody pieniężnej.
5. Rekrutacja i wybór uczestników na podstawie zgłoszonej motywacji. Wybrano 11 zamiast planowanych 9 uczestników ponieważ wystąpiło spore zainteresowanie.
6. Przeprowadzenie 2 dwudniowych szkoleń weekendowych – warsztatów detektywistycznych _ prowadzonych przez 2 trenerów. Uczestnicy dzięki nim

wdrożyli się w zamysł innowacji. Pierwsze skupione było na zbudowaniu zespołu oraz pokazania uczestnikom roli jaką odgrywa każdy członek zespołu. Uczestnicy poznali też swoje preferencje pracy zespołowej oraz zainteresowania zawodowe. Miało to pomóc im dobrać się w zespoły do prowadzenia śledztwa.

Drugie szkolenie oprócz 2 trenerów współprowadziło 4 zaproszonych specjalistów od różnych metod śledczych celem pokazania uczestnikom możliwych narzędzi pracy. Nasi eksperci to dziennikarka radiowa, wykładowca akademicki zajmujący się pogłębionym wyszukiwaniem danych internetowych, wykładowca zajmujący się badaniami ankietowo-społecznymi oraz emerytowany pracownik ABW.

7. Podczas drugiego warsztatu detektywistycznego uczestnicy dobrali się w 3 zespoły śledcze. Rekomendacją i pomysłem zespołu projektowego było aby w każdym zespole był jeden student oraz 2-3 licealistów. Każdy zespół stworzył swój roboczy plan pracy/śledztwa.
8. Przez blisko dwa miesiące zespoły śledziły problem który je interesował za pomocą wybranych metod śledczych. Były to głównie ankiety, wywiady osobiste, analiza internetu.

Pracę zespołów wspomagali Watsonowie czyli pomocnicy Sherlocków – uczestnicy seminarium dla ekspertów – którzy pomagali merytorycznie oraz motywacyjnie w pracach każdego zespołu. Ponadto pracę każdego zespołu wspierał opiekun/tutor zespołów który reagował również na zgłaszane przez zespoły potrzeby takie jak analiza wstępna ankiety, ułatwienia spotkania czy rozwiązywanie konfliktu wewnątrz zespołu.

9. Po 2 miesiącach zespoły kończyły swoją pracę. Dzięki zaangażowanym Watsonom (2 nauczycielki oraz wykładowca uniwersytecki) udało się wzbogacić śledztwa zespołów o dodatkowe elementy m.in. całodniowy udział członków zespołów na targach pracy na których mieli okazję przetestować metodę pracy ankietowej oraz osobiście porozmawiać z absolwentami oraz pracodawcami z całego regionu oraz zaproszenie rówieśników do udziału w badaniu fokusowym które odbyło się w salach fokusowych Uniwersytetu Szczecińskiego, a które pozwoliło zestawić oczekiwania uczniów względem rynku pracy z wynikami prowadzonych ankiet wśród absolwentów i pracodawców.
10. Grupowe podsumowanie pracy i projektu pomiędzy każdym zespołem a tutorem. Co było udane, jak wyglądał realny przebieg śledztwa? Czego się nauczyliśmy? Co zmienić w systemie nauczania przedsiębiorczości?

11. Prezentacja wniosków każdego zespołu publicznie za pomocą wybranych narzędzi. Każdy zespół wybrał prezentację w szkole średniej. Zespoły prezentowały swoje główne odkrycia, ale również sam projekt, na czym polegał, czego się nauczyli np. realiach pracy zespołowej, co było dla nich nowe i odkrywcze.
12. Na podstawie złożonych raportów oraz realnego przebiegu śledztw, komisja konkursowa złożona z 3 Watsonów oraz 1 tutora podjęła decyzję o wypłacie uczestnikom nagród- stypendiów za zrealizowane z sukcesem śledztwa. Perspektywa nagrody finansowej dodatkowo motywowała uczestników do aktywności.

NARZĘDZIA W INNOWACJI

W realizacji innowacji wykorzystano różne narzędzia do monitorowania realizacji projektu. Oprócz etapów opisanych powyżej każde spotkanie dokumentowane było notatką (praca Watsonów i tutora), listą obecności (warsztaty szkoleniowe oraz seminarium) oraz dziennikami pracy członków zespołów.

Podczas realizacji innowacji wytworzono również:

- Nagranie z sesji badania fokusowego.
- Nagranie z wywiadu z komendantem miejskim policji w Szczecinie.
- Ankiety badawcze zespołów sprawdzone przez Watsonów i tutora.
- Profile każdego uczestnika innowacji po 2 szkoleniach zawierające: opis zainteresowań i profilu preferencji zawodowych, preferowane role zespołowe na podstawie testu Belbina, zainteresowania względem przyszłego śledztwa, preferowany sposób prowadzenia śledztwa.
- Raporty z pracy każdego zespołu które uczyły uczestników prezentacji swoich wniosków w uporządkowany sposób i zestawiania faktów.
- Prezentacje zespołów pokazywane podczas publicznej prezentacji wyników śledztw w szkole.

Przy modyfikacji warunków prowadzenia innowacji jak np. inne finanse, liczebność zespołów, wdrażanie modelu w innej grupie wiekowej lub finansowanie z innych środków, możliwe jest przeprowadzenie innowacji z użyciem innych narzędzi.

UŻYTKOWNICY

Innowacja przydatna była przede wszystkim dla szkół ponadgimnazjalnych oraz uczelni wyższych które coraz częściej mają za zadanie śledzić losy swoich absolwentów. Dzięki zastosowanej metodzie możliwe jest pozyskiwanie informacji o losach absolwentów, a jednocześnie zaangażowanie aktualnie uczącej się młodzieży do aktywności.

Użytkownikami mogą być również one podmioty jak np. zakłady pracy, biura pośrednictwa pracy, Centra i Kluby Integracji Społecznej czy inne podmioty.

ODBIORY INNOWACJI

Innowacja była kierowana przede wszystkim do uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów.

Przy modyfikacji modelu może być kierowana do innych grup jak np. osoby bezrobotne, osoby zagrożone wykluczeniem, byli więźniowie wchodzący na rynek pracy, imigranci itp.

DZIAŁANIA KONIECZNE DO ZASTOSOWANIA INNOWACJI

By innowacja mogła być realizowana również przez inne instytucje i organizacje konieczne wydaje się zaistnienie kilku warunków, a kilka może być istotnych.

Warunki konieczne:

- Dobrowolny charakter udziału w innowacji.
- Element budowania zespołu i szkoleń wstępnych dających podstawę do dalszej pracy.
- Element stałego monitorowania pracy zespołów i uczestników oraz motywowania ich jak np. wsparcie tutora lub ekspertów Watsonów. Mogą to być inne osoby i specjaliści chodzi jednak o systemowy model wsparcia pracy zespołowej.
- Elementy wyjścia do osób i instytucji poza systemem edukacyjnym jak zaproszenie ekspertów z różnych dziedzin i dodatkowe wydarzenia włączone w tok innowacji np. targi pracy włączone jako część prowadzenia śledztwa.

Warunki istotne:

- Zaproszenie instytucji zewnętrznych i osób wspomagających do wzmocnienia procesu rekrutacji uczestników.

- Zorganizowanie seminarium wstępnego jako punktu wyjściowego i promocyjnego innowacji.
- Zapewnienie środków na nagrody, stypendia itp. Jako element motywacyjny oraz wynagradzający za poświęcony czas.
- Publiczna prezentacja wyników jako możliwość ujścia zdobytych doświadczeń i wiedzy oraz uporządkowania przebytego procesu.

KOSZT ZASTOSOWANIA INNOWACJI

Innowacja została zrealizowana kosztem około 24 tysięcy złotych. W jej ramach mieściło się wynagrodzenie specjalistów, opłaty za zorganizowanie szkoleń, materiały szkoleniowo-dydaktyczne, wyżywienie na szkoleniach i spotkaniach, nagrody-stypendia dla uczestników.

By zrealizować innowację w pełni profesjonalnie koszty te powinny być większe np. na zapłacenie za wynajem sal, koszty administracyjno-biurowe czy koszty zarządzania. W realizacji przez nas innowacji te wszystkie elementy zapewniliśmy ze swojej strony lub z nich zrezygnowaliśmy.

Dzięki współpracy z Uniwersytetem udało nam się niższym kosztem wynająć sale warsztatowe czy nieodpłatnie skorzystać z profesjonalnego studia fokusowego którego koszt komercyjny jest wysoki.

Przy modyfikacji modelu innowacji np. przeprowadzanie go w szkole możliwe jest obniżenie kosztów jeszcze bardziej, np. w ramach zajęć przedsiębiorczości w szkole (bezpłatne sale, wynagrodzenie nauczyciela) jednak wydaje się, że eksperci spoza szkoły mocno wzbogacają realizację innowacji.

ZAKRES MOŻLIWYCH MODYFIKACJI INNOWACJI

Model może być modyfikowany z zachowaniem szkieletu pomysłu. Można go prowadzić dla różnych grup i w różnych instytucjach. Wydaje się, iż opisane powyżej warunki konieczne wdrażania innowacji powinny być zachowane.

ROZWÓJ PRODUKTU FINALNEGO

Model można kontynuować i rozbudowywać. Warto rozważyć bardziej liczne zespoły, a przede wszystkim dłuższy czas trwania śledztw, optymalnie jeden semestr szkolny/akademicki.

Z uwagi na realizowanie innowacji w okresie świąt i przerw majowych wydaje się lepszym realizowanie innowacji w okresie jesiennym lub wydłużenie czasu realizacji.

Można wydłużyć też etap rekrutacji i przygotowania przed realizacją śledztw. Warto rozważyć zarówno na etapie przygotowań jak i realnych śledztw elementy takie jak wizyty studyjne u pracodawców, spotkania z przedstawicielami ciekawych zawodów i inne elementy.

Model opracował:

Michał Głuszyk
Opiekun/tutor zespołów w realizowanej innowacji